

Bibel OCH BEKÄNNELSE

NR 2 2023 – ÅRGÅNG 37. LUTHERSKA BEKÄNNELSEKYRKANS TIDNING

Lägerlekar på Sunnerbogården

BIBEL OCH BEKÄNNELSE

Tidning för Lutherska Bekännelsekyrkan i Sverige. Utkommer med 4 nummer om året.

Redaktör: Ingvar Adriansson.

e-mail: ingvar.adriansson@gmail.com

Redaktionssekreterare: Birgitta Erlandsson, e-mail: bordinerlandsson@gmail.com

I gemensam nordisk redaktion även Kjell Petter Bakken (layout), Tor Jakob Welde (Norge); Hans Ahlskog, Ola Österbacka (Finland).

Redaktionens adress:

Bibel och Bekännelse, c/o Adriansson, Släntvägen 10, 33135 Värnamo,

Expedition: Eivor och Kerstin Waljö,

Märta Ljungbergsv. 55, 341 35 Ljungby,

e-mail: ekwaljo@gmail.com

Internet: www.bekannelse.se

Prenumerationsavgift 180 kr per år

och gåvor till tidningen: LBKs bankgiro 306-7345. Från utlandet: IBAN: SE 07 9500 0099 6042 0227 3365. BIC: NDEASESS.

Ange "pren." resp. "gåva till BoB" samt namn och adress.

Överföring till LBK 9960 4202273365.

Swish 1232643161.

LUTHERSKA BEKÄNNELSEKYRKAN (LBK)

Vi tror att Gud har skänkt hela världen glädjebudskapet om den försoning som skett i Kristus. Vi tror att Jesus Kristus till sin natur är sann Gud, att han har blivit människa för vår skull, levt ett syndfritt liv, lidit och dött i vårt ställe och uppstått från de döda.

Genom tron tar vi emot denna försoning, får förlåtelse för våra synder och har löfte om evigt liv tillsammans med Gud. Syftet med vår kyrkas existens är att föra vidare detta glädjebudskap, och att samlas kring predikan, dop och nattvard för att växa i den tro vi fått av Gud.

Vår tro har en enda grundval, nämligen det Ord som Gud har gett oss i Gamla och Nya testamentets heliga skrifter. Det är Gud själv som har inspirerat de mänskliga författarna till Bibelns 66 böcker, och därför ska dessa skrifter inte förstås som mänskliga produkter utan som Guds eget ord. Bibelns ord är den enda normen för sann kristen lära.

Vi bekänner oss till de lutherska bekännelseskriterierna samlade i Konkordieboken från år 1580, eftersom vi funnit att de helt överensstämmer med vår församlings enda grundval: Bibeln.

Vår tro är inte ny, utan har funnits i alla tider, där människor har tagit till sig Guds ord och rättat sig efter det. Eftersom vi har förstått att vi är stora syndare inför Gud behöver vi Guds ords rena och klara undervisning, där förlåtelse och upprättelse skänks åt oss genom förkunnelsen av Jesu försoningsverk.

Vi delar tro och kyrkogemenskap med KELK, den Konfessionella evangelisk-lutherska konferensen, som består av mer än 20 kyrkor runtom i världen. Tillsammans är vi omkring en halv miljon kristna i denna internationella gemenskap, och det är vår önskan att allt fler ska dela vår gemenskap, där Frälsaren Jesus och syndernas förlåtelse alltid står i centrum.

Från redaktionen

OM NÅGRA VECKOR ÄR DET MIDSOMMAR som för många är sommarens höjdpunkt. Midsommarnatten är i folketro en natt fylld av magi och kraft. De vackra blomsterängarna ger glädje och fröjd i hjärta och sinne. Ändå går allt detta tillbaka till skapelsens tredje dag då Gud sade: *"Jorden ska frambringa grönska, fröbärande örter och fruktträd, som bär frukt med frö efter sina slag på jorden."* Och det blev så (1 Mos 1:11). Vi behöver inte förlita oss på magi eller okända krafter utan vi vet vilken kraft som ligger i Guds skaparord. Och när vi ser allt det vackra i naturen så påminns vi om ett annat bibelord: *Himlarna vittnar om Guds härlighet, himlavalvet förkunnar hans händers verk* (Psalt 19:1).

Om en dryg månad samlas vi till sommarkonferens på Hjälmgården. I 49 år har vi fått erfara Guds godhet och nåd. Vår lilla kyrka äger bestånd trots all sin skröplighet. Trösten vi alltid har är att Guds ord inte är bräckligt eller skröpligt. Guds ord är klart och upplyser ögonen, det är ljuvare än honung, det är en källa med aldrig sinande vatten. I förtröstan på Guds rena ord kan vi knäppa våra händer och gå vidare.

Vi har löfte om att Gud inte ska överge någon enda av oss. När vi nu har så många löften och välsignelser som Gud i sin nåd slösar över oss är också vi uppmanade att bära varandras bördor. Under den första kristna tiden kände man igen de kristna för att de älskade varandra så mycket. Vår bön är att detta också ska genomsyra vår kyrka. Att låta udda vara jämnt, gå med vår broder två mil när han ber om en mil. Vi måste låta kärleken till Guds ord ta sig uttryck i kärlek till varandra. I annat fall är vår kyrka bara en "ljudande malm eller en skrällande cymbal".

I år har LBK kallat Pastor Titus Buelow till Hjälmgården för att undervisa och leda samtal om hur man som kristen kan hantera psykisk ohälsa hos sig själv eller andra. I sex lektioner kommer Titus leda oss och hjälpa oss reflektera över ångest, depression och stress och hur vi kan söka stöd i Guds ord och den kristna gemenskapen när vi eller någon närstående drabbas.

Detta ämne har kanske ibland glömts bort. Troende har inga problem säger man. Tänk på Psaltaren där kung David talar om sin nöd, sina bekymmer och allt som tynger. I evangelierna mötte Jesus många som kämpade med sin inre oro. Han säger i Matt 11:28: *Kom till mig, alla ni som arbetar och är tyngda av bördor, så ska jag ge er vila.* Jesus säger inte att de direkt ska bli friska utan att de ska få vila. Och han säger att det gäller alla. Han drar inga gränser för sin inbjudan. Alla tyngda av bördor på det ena eller andra sättet får komma. Han lovar inte ta bort alla bördor men han lovar oss vila i kampen. Jesus mötte säkert många som vi idag skulle säga hade psykiska problem. En av dem var den kananeiska kvinnans dotter i Matt 15. Det står att hennes dotter var svårt besatt. Jesu lärjungar ville skicka iväg henne men hon fortsatte att ropa på hjälp för sin dotter och det fick hon av Jesus. Denna kvinna blir liksom den hedniska officeren i Matt 8 prisad av Jesus för sin starka tro.

Så är också trons styrka att ropa och fortsätta att ropa. Kung David kände till detta: *Herre, hör min röst när jag ropar, förbarma dig över mig och svara mig!* (Ps 27:7)

Vi på redaktionen önskar alla läsare en fin och välsignad sommar!

Ingvar Adriansson

Den Treenige Guden är vår Frälsare

”Ära ske Fadern och hans Son, Den Helge And på samma tron, Den heliga Treenighet, Ske lov och pris i evighet.”

Genom naturen vet vi att det finns en Gud. En Skapare som är allsmäktig, som är allvetande och allvis och god. Vi vet genom det skapade, när vi ser stjärnhimlen, träden, havet och bergen och allt levande att det finns en Skapare. Vi vet genom samvetet vad som är gott inför Gud och vad vi bör göra mot vår nästa.

Genom naturen kan vi förstå att Gud har skapat oss och har omsorg om sin skapelse. Vi kan också förstå att vi hålls ansvariga inför Gud och en dag kommer att dömas för vad vi har gjort. Det vi lär oss om Gud av naturen kan fylla oss med vördnad inför Guds storhet och fruktan inför Guds helighet och dom. Det ger människan anledning att söka, som Luther sökte, efter en nådig Gud. I skapelsen ser vi Guds godhet, men vi lär inte känna Guds nåd och förlåtelse.

I Skriften uppenbarar sig Gud inte bara som en Gud, utan som den treenige Guden. Den treenige Guden är den frälsande Guden: Fadern, som sänt sin Son för att frälsa oss genom tron och den helige Ande som för oss till tro på Guds Son.

Vid Jesu dop uppenbarar sig den treenige Guden: Anden kommer som en duva och sänker sig över Jesus, Fadern talar från himlen och visar oss till Guds älskade Son och Jesus står där, blöt efter att ha döpts av Johannes. Vi visas ständigt till Jesus när vi ska lära känna Gud. Jesus ställer sig på

vår sida, han låter sig döpas med det dop som annars var avsett för syndare. Samtidigt vittnar Fadern och Anden, så att vi förstår att Jesus inte alls är en syndare, utan istället alltid gläder Fadern: ”I honom har jag min glädje.” Jesus Kristus byter plats med oss – vi ser det vid Jesu dop, när han också

låter sig behandlas som syndare, för att vi genom våra dop ska tillräknas Kristi rättfärdighet. Vi ser det på korset, där han hänger som vi borde ha hängt. Där utgjuts Guds vrede och Sonen blir övergiven, så att vi får gå fria och genom tron tas upp som Guds barn. För så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son. Men om Gud inte hade sänt sitt ord och sin Ande, skulle vi inte ha någon nytta av Kristi verk. ”Kristus har åt oss förvärvat och vunnit skatten genom sitt lidande, sin död och uppståndelse m.m. Men om verket blev fördolt, så att ingen visste om det, så vore det förgäves och utan gagn.” Så skriver Luther i den Stora katekesen, när han skriver om Andens verk. Det är verkligen den treenige Guden som är vår Frälsare. Men det är inte så att vi ska börja fundera hur

Gud kan vara både tre och en, utan när vi söker Gud hänvisas vi då till Kristus: Guds Son som blivit människa, blivit lagd i en krubba, blivit korsfäst, död och begravnen och uppstått och efter fullbordat verk visat lärjungarna sina sårmärkta händer.

Samtidigt kan vi på ett enkelt sätt också lära känna Gud som Treenig. Det gör vi i katekesen, där vi påminns om att Fadern har skapat oss och har omsorg om oss och försörjer oss med allt vi behöver för våra liv, inte för att vi förtjänar det utan för att han är vår gode Fader. Vi påminns om att Jesus, Guds Son, har friköpt oss med sitt dyra blod, sitt lidande och sin död, så att vi ska tillhöra honom och tjäna honom, nu och i evigheten. Vi påminns om hur den helige Ande fört oss till tro och bevarar oss i tron genom

evangelium i ord och sakrament, eftersom vi av egen kraft inte kan tro på Jesus Kristus eller komma till honom.

Genom naturen vet vi att det finns en god Gud som är vis och allsmäktig. I Skriften uppenbarar Gud sig klarare, som den Treenige Guden som frälsar oss och så gör oss till sina.

En pilgrimssång av David.

HERRE, mitt hjärta är inte högmodigt, mina ögon är inte stolta. Jag ägnar mig inte åt stora ting, åt sådant som är för svårt för mig. Nej, jag har lugnat och stillat min själ som ett avvant barn hos sin mor. Som ett avvant barn är min själ i mig. Israel, hoppas på HERREN, från nu och till evig tid!
(Ps 131)

Anders Nissen

Den anfäktade säger: Min tro är så svag. Ibland känner jag den inte alls i mitt hjärta och vänder mig inte till Gud med iver att komma till himlen. Jag är rädd att jag har förlorat tron, att den har slocknat. Och om tron har slocknat finns det väl inget hopp och ingen frälsning för mig? Jag prövar mig själv för att se om jag lever i tro (2 Kor 13:5) och känner ingen tro i mitt hjärta.

Tröstaren säger: Den helige Ande hjälper oss i vår svaghet. *Vi vet inte vad vi borde be om, men Anden själv vädjar för oss med suckar utan ord* (Rom 8:26). Ibland känner vi inte vad vi tror eller hur vi tror, men Anden ger näring åt och bevarar ändå tron i våra hjärtan.

En gnista kan ligga gömd under askan. Tron håller ibland till i hjärtats hemliga vrår även om vi inte känner den. Dra aldrig slutsatsen att tron inte finns utifrån att du inte *känner* den. Du har fortfarande längtan. Du suckar och vill tro. Också denna längtan, detta suckande, denna vilja kommer från tron.

Det är två helt olika saker att inte känna någon tro och inte vilja tro. I det ena fallet handlar det om en kamp, i det andra om hårdnackad ovilja.

Tro och känslor

Kristus bor i hjärtat genom tron (Ef 3:17) även om du inte känner att han är där. Tröstaren den helige Ande bor också i hjärtat även om du inte alltid känner hans tröst. Liksom Abraham, de troendes far, trodde och hoppades även när allt hopp var ute (Rom 4:18) ska du också lita på Ordet när du inte kan känna något.

Varje tanke måste tas till fånga under Kristus (2 Kor 10:5). Ta också denna brist på känsla till fånga under tron. Grip om Ordet med ditt hjärta och håll stadigt fast vid det! Ett frö ligger gömt i jorden innan det skjuter synbara skott. Trons frö ligger gömt i hjärtat även om ingen frukt har visat sig än.

När du sover märker du inget av din tro, men ingen kan säga att tron inte finns längre. I denna frestelse har en sömn drabbat din själ så att du inte kan känna att din tro lever. Gud förbjude att du på grund av det skulle tänka att din tro är helt utsläckt.

Ur Johann Gerhards "Tröstehandbok"
(Enchiridion consolatorium)

Johann Gerhard

föddes den 17 oktober 1582 i Quedlinburg i Tyskland. Han dog i Jena den 20 augusti 1637.

Han studerade teologi i Wittenberg, Jena och Marburg och blev den ledande dogmatikern under den lutherska ortodoxin, mild och fridfull till sin karaktär. Efter att ha genomlidit en svår sjukdom skrev han boken *Meditationes Sacrae*.

Han var bara 24 år när han utnämndes till superintendent i Heldburg och blev doktor i den heliga teologin. År 1616 blev han professor i Jena. Där stannade han livet ut trots att

han fick inte mindre än 24 kallelser till andra universitet, t o m till Uppsala i Sverige.

Hela livet led han av dålig hälsa men var ändå oerhört aktiv som professor, författare och rådgivare i teologiska och kyrkliga frågor. Han har kallats för "sin tids orakel". Han var mycket omtyckt av sina studenter som flockades kring honom i Jena.

Hans mest berömda verk är *Loci Theologici* i nio band, som han började skriva när han var 27 år och fullbordade år 1622.

Vad menar människor när de säger att de har blivit "födda på nytt"?

En före detta lutheran som jag träffade på ett äldreboende blev som ung kvinna förvirrad när vänner i pingstkyrkan påstod att hon måste bli "född på nytt". När de frågade om hon var det visste hon inte vad hon skulle svara. Hon kunde inte komma ihåg att hon hört sin pastor använda det uttrycket i den kyrka hon var medlem i. Vännerna visade henne Jesu ord till Nikodemus: *Den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike* (Joh 3:3). Hon blev orolig. Ju mer hon pratade med dessa vänner, desto mer tvivlade hon på sin frälsning. De lärde henne att hon måste uppleva frälsning personligen och dramatiskt. Hon måste själv bestämma sig för att lita på och följa Jesus. Hon måste bjuda in honom i sitt hjärta. Först då kunde hon vara säker på att hon var född på nytt. Till slut gav hon efter för deras övertalning, "fattade sitt beslut" och gick med i deras kyrka.

Vännerna hade rätt i en sak. Hon behövde födas på nytt för att bli räddad. Det behöver vi alla. Men innebär uttrycket "födas på nytt" verkligen att själv bestämma sig för Jesus och bjuda in honom i sitt hjärta?

Många evangeliska kristna förstår uttrycket så. De tror att Jesus dog för dig på korset. Han lovar att förlåta alla dina synder. Han uppmanar dig att ta emot hans gåva till dig. Han sänder till och med den helige Ande för att oroa dig, dra dig, älska dig. Men som Billy Graham säger "efter allt detta är det ändå ditt beslut om du ska ta emot Guds fria förlåtelse eller fortsätta att vara förlo-rad" (How to Be Born Again, s. 162).

Ny födelse i bildlig bemärkelse

Vad menade Jesus när han påstod att vi måste "födas på nytt"? Vi kanske skulle gräva djupare i detta bildliga uttryck.

Vi förstår hur lite vi har att göra med vår naturliga, fysiska födelse. Att vi blev till är våra föräldrars verk. Vi gjorde ingenting. Vi är resultatet av deras förening, inte orsaken.

Våra mödrars kroppar ger tillräckligt med näring för utveckling av våra kroppar så att de kan överleva utanför livmodern. Allt vi behöver för att växa och mogna under fosterstadiet får vi från våra mödrar. När det är dags för oss att födas är vi passiva. Vi var inte med och bestämde vår födelsedag. Vi kunde inte hindra den. Vi talar till och med om den som något passivt. En baby föds. Vår födelse sker utan vår medverkan.

Jesus var inte obetänksam när han använde denna bild för vår förvandling från otro till tro. Aposteln Johannes använder samma bild när han presenterar Jesus i början av sitt evangelium: *Men åt alla som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn, åt dem som tror på hans namn. De är inte födda av blod eller av köttets vilja eller av någon mans vilja, utan av Gud* (Joh 1:12-13). Jesus förklarade för Nikodemus i Joh 3:6: *Det som är fött av Anden är ande*. Gud är den ende aktören här. Födelsen av vår nya tro är något vi tar emot och inte något vi gör.

Detta innebär också att människor inte föder färdigpaketerade Guds barn som naturligt känner honom och förtröstar på honom. Fysiskt liv kan

inte skapa andligt liv. En människas födelse skapar inte ett troende hjärta. Födelsen frambringar inte en själ som känner sin sanne Skapare, Frälsare och Kung. Vi behöver en ny födelse, en andra, andlig födelse.

Gud ger ny födelse

Gud måste göra det själv eftersom *ni var döda genom era överträdelser och synder* (Ef 2:1). Det innebär inte ”nästan döda”. Vi har inget andligt liv alls innan Gud föder detta liv genom tron. Ingen som ligger begravd på kyrkogården kan ta sig tillbaka till livet. Ingen som är andligt död kan ta sig andligt liv heller. *Men Gud som är rik på barmhärtighet har älskat oss med så stor kärlek, även när vi ännu var döda genom våra överträdelser, att han har gjort oss levande med Kristus. Av nåd är ni frälsta!* (Ef 2:4,5)

Herren har två verktyg till sitt förfogande för att ge oss denna andra, andliga födelse: dopet och Guds ord. Jesu ord till Nikodemus syftar tydligt på vårt dop: *Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike* (Joh 3:5). Vid dopet förenar sig den helige Ande med vattnet för att föra oss till tro. Det är därför aposteln Petrus kan säga om den stora flodens vatten: *Efter denna*

förebild frälser nu dopet också er (1 Pet 3:21). Liksom flodens vatten förde med sig död och förödelse för Guds folks fiender och lyfte Noa och hans familj till trygghet i arken, så för dopets vatten med sig död och förödelse för vår syndiga natur och lyfter våra själar till trygghet genom tron.

Vi ser Guds nåd ännu bättre när vi förstår att den nya födelsen är hans gåva.

Samme apostel Petrus övertygar oss om att Guds ord verkar på samma sätt hos dem som hör det. *Ni är ju födda på nytt, inte av en förgänglig säd utan av en oförgänglig, genom Guds levande ord som består* (1 Pet 1:23). När Gud använder oss eller andra för att predika evangeliet för människor som aldrig har hört det förut har Ordets makt att skapa tro. De som tror har fötts på nytt genom Guds ord som de hör.

”Född på nytt” rätt förstått

Om en luthersk vän eller din pastor talar om att bli född på nytt syftar han på den underbara gåvan nytt andligt liv som Gud ger oss när han kallar oss till tro. Även om människor inte helt förstår bilden av ny födelse eller inte har tänkt igenom det Bibeln talar om, har alla som verkligen tror på Jesus

blivit födda på nytt. Denna nya födelse är alltid en gåva från Gud som kommit till de troende enbart genom dopet eller Guds ord. Man kan säga att uttrycket ”pånyttfödd kristen” är överflödigt eftersom alla kristna är födda på nytt.

Många, kanske de flesta, av dina vänner i evangeliska eller baptistiska kyrkor förknippar pånyttfödelse med ett löfte de har gett Jesus, antingen när de först kom till tro eller när de senare hade en djupt berörande andlig upplevelse. De fattade ett personligt beslut att tro och följa honom. Vi kan inte förneka att de tog ett sådant beslut, men det är inte anledningen till tron. Det är inte ens själva tron. På sin höjd är det en frukt av tron på samma sätt som kärlek och goda gärningar kommer av tron. Faran ligger i att de förliktar sig på något de gör för att bli frälsta. Frälsningen kommer endast från Gud genom den tro han ger oss som en gåva.

Om dina vänner tänker att pånyttfödelsen var deras beslut snarare än Guds gåva kanske du kan hjälpa dem att förstå bilden av födelse bättre. Vi ser Guds nåd bättre när vi förstår att den nya födelsen är hans gåva.

John Vieths

Aktuell god undervisning:

Biblicums hybridkurs i

Norrköping 22 april. Tema: Guds tecken och under. Föreläsare: Seth Erlandsson, Egil Edvardsen, Lars Borgström och Tor Jakob Welde. <https://biblicum.se/undervisning>

LFS:s pingstkongress i

Uppsala 26–28 maj. Föreläsare: Ingemar Andersson, Lars Borgström och Stefan Sjöqvist.

Hittas via bekannelse.se eller predikodatabasen Oratio.

LBK:s podcast: lbk.podbean.com

En ny miniskrift att sprida bland dina vänner!

Israel och judarnas återvändande i vår tid är en aktuell och brännande fråga för många. Den här lilla skriften av Seth Erlandsson ger klarhet i hur profetiorna ska tolkas och vad som är den rätta uppfyllelsen.

Köp 10 ex för 150 kr eller 5 ex för 100 kr. Styckepreis 30 kr.

Beställ från biblicum.nu eller biblicum@biblicum.se.

Om utkorelsen och människans fria vilja

Det finns de som menar att ”Gud har utvalt varenda människa till salighet och varje människa gör sitt val”. Men så säger inte Bibeln.

Det är Bibelns klara lära att Gud ”vill att alla människor ska bli frälsta och komma till insikt om sanningen” (1 Tim 2:4). Guds nådevilja är allmän och Kristi försöningsverk är också allmänt. Ingen enda människa behöver gå förlo-rad, därför att det inte skulle finnas någon försoning eller rättfärdigförklaring för henne. Genom Kristus har det blivit botat för oss (Jes 53), ja, Kristus tog hela världens synd på sig (Joh 1:29). Men tyvärr förkastar de flesta denna nåd. Fastän frälsningen erbjuds oss alla gratis för Kristi skull, så är det likväl få som tar emot denna gåva.

Enligt Bibeln är de troendes tro helt och hållet ett verk av och en gåva från Gud (Ef 2:1–10). Men samtidigt är inte de otroendes otro Guds fel utan helt och hållet deras eget fel. Detta får vårt förnuft inte att gå ihop. Men det är Bibelns klara lära och vi ska ta vårt förnuft till fånga under Skriftens ord.

Förnuftet brukar gå två vägar. Antingen tar det sin utgångspunkt i att tron helt och hållet är en gåva från Gud. Då måste det vara Guds fel att somliga inte har fått denna gåva. Eller då tar förnuftet sin utgångspunkt i att det är på grund av människans ovilja som hon går förlorad. Då måste det i någon mån bero på människan, på hennes val, att somliga blir troende och inte andra. Men förnuftet tar miste i båda fallen.

Bibeln säger att ”många är kallade men få utvalda” (Matt 22:14) och ”De kom till tro, alla som var bestämda till evigt liv” (Apg 13:48). Bibeln kallar de troende för ”de heliga” eller ”de utvalda”, skrivna i Livets bok före världens grundläggning (jfr Fil 4:3). Det betyder att de troende grundar sin omvändelse, sitt bevarande i tron och sin slutliga salighet, inte på sitt val och egna insatser, utan uteslutande på Guds obegripligt stora nåd mot dem. Det är helt och hållet Guds verk att de, och just de, har blivit förda från otrons andliga död och mörker till trons liv och ljus, och de förtröstar endast på Guds nåd och löfte när det gäller att bli bevarad. Kristus har ju lovat dem: ”Ingen ska rycka dem ur min hand” (Joh 10:28).

Bibeln säger: ”Ni har inte utvalt mig utan jag har utvalt er” (Joh 15:16). Och i Mark 13:20 heter det: ”Om Herren inte hade förkortat den tiden skulle ingen människa bli frälst. Men för de utvaldas skull har han förkortat den tiden.”

Vi kan liknas vid det förlorade fåret eller den slagne mannen som gått evigt förlorade, om inte den gode herden och den barmhärtige samariten hade funnit oss och bärgat oss. Att så skedde är inte vårt val. I otrons mörker har vi enligt Bibeln och enligt vår lutherska bekännelse en trålbunden vilja, som inte på något sätt kan medverka till vår omvändelse. Vi kan endast göra motstånd. ”Köttets sinne är fiendskap mot Gud. Det underordnar sig inte Guds lag och kan det inte heller”, säger Bibeln (Rom 8:7).

När man lär att utkorelsen är allmän, har man blandat ihop Guds barns utkorelse till salighet med Guds allmänna nåd och den allmänna rättfärdiggörelsen. I de lutherska bekännelseskriterierna, Konkordieformelns XI:e artikel, betonas att utkorelsen endast gäller Guds barn. Men det betyder inte att man förnekar Guds allmänna nådevilja och att Kristi ställföreträdande gottgörelse har skett för precis alla människor. Man betonar att Guds nåd och rättfärdiggörelse är evangeliets gåva för alla människor.

Observera också att ingen är utvald till förtappelse, som den rena kalvinismen lär. Den som förblir i otro och går evigt förlorad har sig själv att skylla. ”Hårdnackade är ni och oomskurna till hjärta och öron! Ständigt gör ni motstånd mot den helige Ande, ni som era fäder”, säger Stefanus (Apg 7:51). ”Jerusalem, Jerusalem, du som mördar profeterna och stenar dem som är sända till dig! Hur ofta har jag inte velat samla dina barn, så som hönan samlar sina kycklingar under vingarna. Men ni ville inte”, säger Jesus (Matt 23:37). Men de som blivit troende och blir bevarade och evigt saliga kan likväl endast hänvisa till Guds stora nåd och utkorelse. Ty före tron var också de i den ondes våld, andligt döda och blinda. Deras utkorelse grundar sig inte till någon del på någonting som Gud har förutsett hos dem. Tron är helt och hållet en gåva av nåd allena.

Seth Erlandsson. Från Biblicum nr 3–4/1980, något bearbetat

Brev från Kenya

I förra numret av Bibel och Bekännelse skrev Daniel Fjellström om en resa till Kenya, om ett gudstjänstbesök LBKs systerkyrka och ett möte med biskop Mark Onunda. Här berättar biskop Onunda lite om sin kyrka i ett brev till Daniel.

Lutheran Church in Mission for Christ- Kenya (LCMC-Kenya) är en konfessionell luthersk kyrka som är medlem i Konfessionella Evangelisk-lutherska Konferensen (KELK). Vår historia går tillbaka till omkring 2005 när en biskop som satt som ordförande i Evangelisk-lutherska kyrkan i Kenya (ELCK) beslutade att ändra kyrkans stadgar så att den kunde bli en episkopal kyrka och kyrkans ordförande därmed fick en ny titel, nämligen ärkebiskop. Det fanns invändningar från dem som inte var nöjda med denna nya inriktning.

År 2010 hade saker och ting tagit en annan riktning då Lutherska världsförbundet började tvinga alla sina medlemskyrkor att ha kvinnliga pastorer och tillåta samkönade äktenskap. ELCK som var medlem i Lutherska världsförbundet valde att inte motsätta sig dessa läroförändringar och lämna organisationen.

När ärkebiskopen i ELCK ifrågasattes pga dessa nya ståndpunkter förvandlades han till en diktator och satte många pastorer under kyrkotukt medan andra avkragades. Därefter blev kyrkans ledning korrupt och sålde kyrkans tillgångar som bestraffning.

Vid den tiden ansåg sexton pastorer under min ledning att det fick vara nog, och vi började agera självständigt från ELCK:s ledning.

Under tre år agerade vi självständigt och 2013 bestämde vi oss för att registrera Lutheran Church in Mission for Christ-Kenya (LCMC-Kenya) som en kyrka oberoende från ELCK.

2015 kontaktade vi Wisconsin Evangelical Lutheran Synod (WELS) för att undersöka möjligheterna till kyrkogemenskap. Vi träffade deras representanter flera gånger och slutligen, 2019, ingick vi kyrkogemenskap med WELS.

Sedan dess har vi sett en stor tillväxt av kyrkan. Vi har för närvarande 48 församlingar och 10 predikoplatser. Vi har 21 pastorer och 15 studenter som efter examen kommer att ordinerats till pastorer. Tre pastorer studerar för kandidatexamen i teologi och ytterligare tre för magisterexamen.

Holy Cross Lutheran Church Umoja är moderkyrka till alla dessa församlingar i LCMC eftersom det var den första kyrkan där alla pastorerna brukade samlas för böner och planeringsmöten.

När du (Daniel) kom till oss såg du att vi inte är en stor församling. Men genom donationer från församlingen och från vänner har vi lyckats köpa mark och påbörja bygget av en kyrka. Tanken är att när den en dag är klar ska den bli huvudkontor för Lutheran Church in Mission for Christ-Kenya.

Biskop Onunda tillägger att han ser fram emot att få träffa LBK:s representant på KELK:s konferens i Sydkorea. Han är mycket tacksam för det vi lyckas samla in till kyrkan i Umoja, och vi är alla varmt välkomna när vi besöker Kenya. Han hoppas också att en dag kunna besöka oss i Sverige.

LBK Stockholm fortsätter samla pengar till stöd för kyrkan i Umoja och tar tacksamt emot gåvor på Plusgiro 65 6762-2 eller Swish 123 623 44 88. Märk gåvan ”Kenya”.

Daniel Fjellström svarar gärna på frågor om insamlingen eller om Kenya generellt.

Daniel.fjellstrom@yahoo.com

BORDSBÖNEN

Das Tischgebet («Komm, Herre Jesu, sei unser Gast»), målad av Fritz von Uhde, 1885.

För några år sedan blev jag stående inför det här konstverket i Berlins gamla nationalgalleri. Bland annat eftersom det är ganska stort (165 cm brett, 130 cm högt) och mycket realistiskt kan åskådaren lätt få en känsla av att bli indragen och befinna sig i samma rum som personerna på bilden. Det gör ett mäktigt intryck, för vem är det som plötsligt har kommit in i en vanlig tysk bondfamiljs hus när de just ska sätta sig till bords för att äta? Det är ju Jesus! Mannen vid sidan om honom säger visst: "Kom och var vår gäst, Herre. Du kan sitta här." Jesus ska just leda familjen i en bordsbön.

Den tyske konstnären Fritz von Uhde (1848-1911) blev speciellt känd för just sådana motiv där Jesus kommer och är tillsammans med vanliga människor i nutid, barn och gamla, kvinnor och män, gärna lite fattiga. Dessa målningar fick till att börja med mycket kritik för att inte vara tillräckligt andliga och respektfulla. De hade en alltför vardagsrealistisk och vulgär stil menade många. De var så annorlunda jämfört med vad man länge varit van att se i religiös konst.

Men Uhde uttrycker ju på detta sätt en biblisk sanning: Jesus är inte långt borta från sina troende. Han har lovat vara med oss alla dagar till tidens slut. Där två eller tre är samlade i hans namn är han mitt ibland oss även om vi inte kan se honom med våra fysiska ögon. Han kan vara närvarande var och när han vill. När vi utför de dagliga arbetsuppgifterna på vår lilla plats i världen och när vi ber honom vara vår gäst vid matbordet är han tillsammans med oss.

Fritz von Uhde växte upp i Zwickau, Tyskland, och studerade senare vid konstakademin i Dresden. Hans far var kyrkorådsledare i den evangelisk-lutherska kyrkan i Sachsen och sonen delade faderns tro. Det är ett speciellt ljus i hans målningar. Många andra konstnärer var mycket intresserade av ljuset i naturen, men Uhde sa att han hellre intresserade sig för att hitta och fånga ljuset i den person han målade. I Kristus såg han den största skönhet och fullkomlighet. Bland hans många kända målningar finns "Låt de små barnen komma till mig", "Nattvarden" och "Bergspredikan".

Tor Jakob Welde

Reformationens första martyrer

Under första halvan av 1500-talet var kätteri, dvs förfälskning av den kristna läran, en förbrytelse man kunde dömas till döden för. Så när kejsaren Karl V våren 1521 offentliggjorde sitt Worms-edikt, där Martin Luther blev fördömd som kättare på grund av att han avvisade katolska kyrkans lära och praxis, blev det plötsligt farligt att vara anhängare till den lutherska läran. Nu blev det förbjudet att med ord eller gärningar försvara, skydda eller hjälpa Luther. Reformatorn själv hölls gömd på hemlig ort av sina vänner.

Sedan 1519 hade Luthers skrifter fått många läsare i Nederländerna. Några av hans ordensbröder i augustinerklostret i Antwerpen hade studerat i Wittenberg. 1522 bekände sig alla munkarna i klostret till den lutherska läran. Samtliga blev då arresterade och skickade till fängelset i Vilvorden i närheten av Bryssel där de bl a blev förhörda av generalinkvisitorn i Köln. Munkarna blev rädda när de förstod att de riskerade bli brända på bål. Alla utom tre av dem böjde sig för kravet att dra tillbaka sin lutherska bekännelse och blev försatta på fri fot.

Hendrik Voes, Jan van Essen och Lambrecht Thorn var de

tre unga män som höll fast vid bekännelsen. Inkvisitorerna fastställde ett dokument med sextiotvå kätterska läropunkter som var mer än nog för att få dem dömda. Fångarna fördes i

juli 1523 i procession till stortorget vid rådhuset i Bryssel där man förberett för bålbränning. I folkmängden som samlats för att se på fanns inkvisitorerna och en del dominikaner-, franciskaner- och karmelitmunkar. De tre männen blev fråntagna sina munkordensdräkter och kläddes i svarta och gula kättarskjortor. De fick en sista möjlighet att fränsäga sig sin evangeliska tro. Lambrecht Thorn bad om några dagars betänketid och sändes tillbaka till fängelset där han blev kvar tills han dog en naturlig död sex år senare. Vänner smugglade in mat och teologisk litteratur, inklusive ett

personligt brev från Luther.

Hendrik Voes och Jan van Essen avslög blankt att dra tillbaka sin bekännelse. De blev då bundna vid en stake och bödeln tog facklan och tände på. Medan elden flammade upp sjöng de två martyrerna lovsången *Te Deum laudamus – O store Gud, vi lovar dig*.

Inom loppet av några dagar trycktes och spreds en liten pamflett som berättade detaljer om händelsen. Den anonyme författaren sympatiserade med offren. Han menade att en stor orätt hade begåtts och att myndigheterna var skurkar.

När Luther fick veta vad som hänt grät han och sa: ”Jag trodde att det var jag som skulle bli den förste att dö som martyr för det heliga evangeliet. Men jag är inte värdig.” Sedan satte han sig ner och skrev ett tröstebrev och en sång till de kristna i Nederländerna. ”Ein neues Lied wir heben an” (Vi höjer en ny sång) handlar om händelsen i Bryssel och visar Luthers stora begåvning som diktare. Efter denna debut följde en ström av nya psalmer och sånger från hans hand, och Ein neues Lied publicerades i en av de första lutherska psalmböckerna från år 1524.

Tor Jakob Welde

Profeten Habackuk

Profeten och boken

Habackuk är en unik profetbok. Den beskriver detaljerat profetens inre kamp som han för med Gud. Profeten brottas med samma frågor som Job och författaren till psalm 73. Att oskyldiga människor lider, medan de onda frodas och det går väl för dem. Både Job och Habackuk ställer frågor till Gud. Och båda får höra Gud ge svar på tal. När diskussionen är över blir det bön och lovsång i det tredje kapitlet. Detta kapitel påminner oss om Psaltaren. Det finns också likheter mellan Habackuk och Jona. Jona satt och väntade på att Gud skulle förstöra Nineve. Habackuk stod i sitt vaktorn och väntade för att se om Gud skulle sända angriparna.

Gud uppmanar profeten att gå ner från tornet, skriva ner budskapet från Gud och ge det till folket för att de ska bli räddade. Man vet inte riktigt säkert vad namnet Habackuk betyder. Man har föreslagit att det syftar på så vitt skilda ord som en omfamning och en trädgårdsväxt. Habackuk är förutom Psaltaren den enda bok i Bibeln där musiktermen Sela förekommer.

Tiden

Habackuk låter oss inte veta under vilka kungar han levde. Emellertid ger oss den sjätte versen i första kapitlet en indikation att det måste ha varit före Jerusalems fall 587. Kung Josia regerade mellan år 640-609. Han var en gudfruktig kung som gjorde det som var rätt i Guds ögon. Efter honom blev avfallet större och kungarna efter Josia påskyndade detta. Habackuk verkade troligtvis alldeles i slutet av 600-talet och skulle då vara samtida med Jeremia.

Innehållet

Kap 1 Vad som nu är

I kapitel ett frågar profeten Gud: Varför griper du inte in och stoppar ondskan? En relevant fråga som kristna ställt i alla tider. De rättfärdiga lider ju under de ogudaktigas makt. Guds svar på detta är att han har full kontroll. Han håller på att mobilisera kaldé-

*Jag ska stå på min vaktpost
och ställa mig i tornet.
Jag vill spana för att se (Hab 2:1)*

erna och Babel för att göra detta. De kommer och de kommer med makt och förändring. Profeten frågar vidare: Hur kan du Gud komma med något som är ännu värre?

Kap 2 Vad som ska komma

I kapitel två får profeten i uppdrag att skiva ner svaret, för det ligger i framtiden. Kaldéerna kommer att få stå till svars för sina handlingar. Även de ska besegras och Herren sitter på sin tron och alla måste till slut böja sig för honom.

Kap 3 Förtröstan i väntan på det som ska komma

I kapitel tre går profeten från frågor och tvivel till förtröstan

och tro. Han vilar i Gud – *Herre, jag har hört om dig och jag bävar. HERRE, ge liv åt ditt verk i våra dagar...* (3:2). Han ser Gud som tänker på sitt folk – *Du drar ut för att frälsa ditt folk* (3:13). Han lovsjunger Gud – *Hans härlighet täcker himlen, hans lov fyller jorden* (3:3). Profeten är lycklig – *Jag vill glädja mig i min frälsnings Gud* (3:18).

En viktig vers 2:4

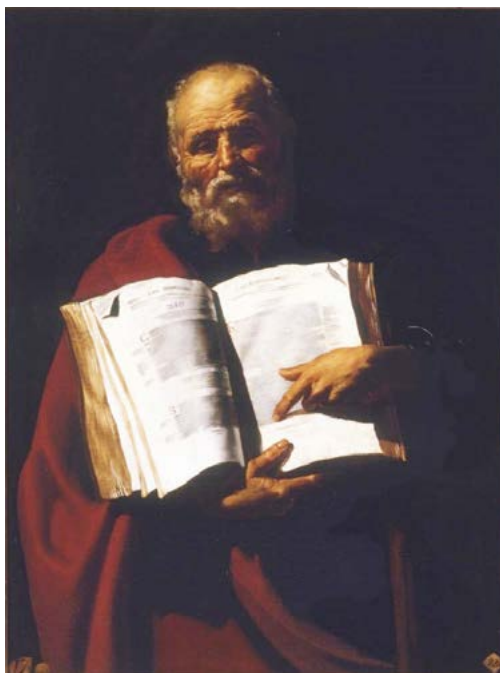
Habackuk 2:4 var en viktig vers för Martin Luther. Den hjälpte honom att se bort från sin egen ofullkomliga rättfärdighet och i stället glädjas över Kristi fullkomliga rättfärdighet. Paulus citerar versen både i Rom 1:17 och i Gal 3:11. *Den rättfärdige ska leva genom sin tro.* När aposteln nu lägger fram det evangelium han förkunnar, då säger han att evangelium är en Guds kraft till frälsning, dvs en Guds kraft som skänker frälsning. Evangelium handlar om hur syndaren upptas i nåden. I det predikade evangeliet uppenbaras för syndaren rättfärdigheten från Gud, en rättfärdighet som tas emot genom tron.

Denna vers uppfattas av många inom den reformerta världen på ett helt annat sätt. De menar att lutheranerna har missförstått denna vers och att det är i stället genom sin trofasthet mot Gud och hans bud man får del av rättfärdigheten.

Ingvar Adriansson

Barnabas

Barnabas var en viktig ledare under kyrkans första tid. I Apg 14:14 kallas han ”apostel”. Han var en levit av en judisk familj på Cypern (Apg 4:36) och bland hans släktingar var kusinen Johannes Markus (Kol 4:10) och hans mor Maria (Apg 12:12) i Jerusalem. Där i staden var han aktiv bland de kristna efter pingstdagen. Hans namn var egentligen Josef men apostlarna gav honom namnet Barnabas som betyder ”tröstens son”. Han ägde en åker som han sålde. Pengarna för den kom han och lade vid apostlarnas fötter (Apg 4:36-37).

När Paulus efter sin omvändelse kom till Jerusalem blev de flesta i församlingen där rädda på grund av hans förflutna som förföljare av kristna. Barnabas var den som tog sig an honom och förde honom till apostlarna. För dem berättade han om hur deras tidigare fiende nu blivit omvänd och en ivrig förkunnare av Jesu evangelium (Apg 9:26-27).

När det blev en plötslig tillväxt av nya kristna i Antiokia i Syrien sände församlingen i Jerusalem Barnabas för att hjälpa till. *När han kom dit och såg vad Guds nåd hade gjort, blev han glad och uppmanade dem alla att hålla sig till Herren av hela sitt hjärta. Barnabas var en god man, fylld av den helige Ande och tro. Och en stor skara fördes till Herren* (Apg 11:26-27). Paulus befann sig vid den tiden i sin födelsestad Tarsus, men Barnabas reste dit och fick honom med sig ner till Antiochia. Ett helt år var de tillsammans i församlingen där och undervisade många (Apg 11:25-26).

Därefter reste de båda ut på den första missionsresan (Apg 13:1 – 14:28) med Johannes Markus som medhjälpare. De förkunnade evangeliet först på Cypern och sedan i ett antal städer

i Mindre Asien (nuvarande Turkiet). Efter helandet av en förlamad man i Lystra trodde invånarna där att Barnabas och Paulus var de grekiska gudarna Zeus och Hermes och ville offra till dem (Apg 14:8). Vid apostlamötet i Jerusalem (Apg 15) ca år 48 berättade de två om allt som Gud hade gjort genom dem bland hedningarna.

Före den andra missionsresan blev de två kollegorna oense om huruvida Johannes Markus skulle följa med eftersom han hade övergett dem på den första resan

(Apg 15:36ff). Paulus tog då i stället Silas med sig medan Barnabas reste med sin kusin Johannes Markus till Cypern. Ett omnämnande av Barnabas i 1 Kor 9:6 tyder på att de vid den tiden blivit goda vänner igen. Barnabas nämns också i Gal 2:1,9,13. Kol 4:10 berättar att Paulus uppskattade att få besök av Johannes Markus under fångenskapen i Rom (ca år 61-63), troligen kort efter Barnabas död.

Kyrkofadern Tertullianus trodde att Barnabas var författare till Hebreerbrevet, men det är mycket osäkert. En skrift som heter *Barnabas brev* är troligtvis skriven av en anonym författare under andra århundradet. *Barnabas resor* är en skrift från 500 e Kr som säger att Barnabas blev kvar på Cypern resten av sitt liv. En bok som kallas *Barnabas evangelium* dateras så sent som ca 1300-talet och är påverkad av Koranen.

Den cypriotiska kyrkan räknar Barnabas som sin grundläggare. Hans minnesdag är 11 juni, det datum då han enligt traditionen ska ha lidit martyrdöden i Salamis på Cypern ca år 60.

Tor Jakob Welde

Ett i Kristus

Må uthållighetens och tröstens Gud hjälpa er att vara eniga med varandra efter Kristi Jesu vilja, så att ni alla med en mun prisar vår Herre Jesu Kristi Gud och Far (Rom 15: 5,6).

Att församlingen, Guds familj, skulle vara en enhet eller en kropp är aposteln bön till Gud för församlingen i Rom. På samma sätt bad också Jesus för alla sina lärjungar att de skulle vara ett (Joh 17:21). Denna enhet handlar inte om att man överser med olikheter i den tro man uttrycker genom bön och lovsång, utan att man endröktigt prisar vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader.

Men kristenheten har delats upp i olika samfund, utan enhet

i tro, lära och bekännelse. Precis som aposteln ber om trons enhet i församlingen behöver kristna också idag be om trons enhet. Den är nämligen inget människan kan skapa utan Guds gåva genom den helige Ande i kraft av Ordet. Genom evangelium i Ord och sakrament, budskapet om Kristi ställföreträdande gottgörelse, gör han oss till får i sin hjord. Får i Kristi hjord lyssnar till hans röst (Joh 10:27). Att vandra tillsammans i Kristi hjord och att vara eniga bottenar alltså i att hålla sig till Kristus och hans Ord.

När man splittras från varandra så är alltid vägen tillbaka att samlas kring hans Ord och på den grunden bli eniga. Det var av den an-

ledningen Lutherska Församlingen i Stockholm och Umeå (LFS/LFU) och LBK träffades genom representanter för att samtala för flera år sedan. Samtalen har fortsatt under åren som gått och nu till sist resulterat i att vi enats kring Bibelns lära. Om det Bibeln inte uttalar sig om behöver vi inte enas. Men vi behöver vara eniga i det Bibeln lär. Aposteln bad om trons enhet, och många av oss har bett för trons enhet mellan LBK och LFS/LFU. Nu får vi tacka Gud för den enhet han har gett oss, men också fortsätta att be att vi bevaras i densamma.

För Lutherska Bekännelsekyrkans
lärokommission
Stefan Sjöqvist

Två församlingar i vår gemenskap

Stefan Sjöqvist berättar att LBK, och även S:t Johannes evangelisk-lutherska församling, Österbotten, nått enighet kring Bibelns lära med två församlingar: Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet (LFU) och Lutherska Församlingen i Umeåområdet (LFU). Det är en stor källa till tacksamhet. Vilka är dessa församlingar och hur uppstod de?

Under 1980-talet pågick intensiva samtal i Missionssällskapet Bibeltrogna Vänner (vanligen omtalat som BV) om kyrkofrågan. Redan under 1970-talet gick många BV-are med i LBK. I samtalen var två predikanter särskilt aktiva, Ingemar Andersson i Stockholm och Henning Lindmark i Umeå. De drev frågan om att bilda nya församlingar, men ingen överenskommelse nåddes. Det framgick att det också fanns lärokillnader, där läran om utkorelsen var den viktigaste. BV:s majoritet höll fast vid Rosenius lära att hela världen är utvald i Kristus (se artikeln "Om utkorelsen och människans fria vilja") medan andra, med de

nämnda predikanterna i spetsen, framhöll Konkordieformelns XI:e artikel, att utkorelsen endast gäller Guds barn.

BV:s styrelse var öppen för möjligheten att nya församlingar grundas om det ansågs oundvikligt, dock under förutsättningen att BV:s verksamhet inte påverkades, men på grund av lärokillnaderna kunde inte de nämnda predikanterna fortsätta inom BV:s ram. Därmed kom de nya församlingarna, som grundades 1988, att bli fristående från BV. Efter en tid gick de in i gemenskap med ELBK, men sedan denna inlett samarbete med Missionsprovinserna tvingades de bryta gemenskapen.

Ingemar Andersson har ända sedan början fungerat som kyrkoherde i LFS. Senare har Lars Borgström kallats och installerats som pastor. Henning Lindmark och Tore Karlsson tjänstgjorde som pastorer i LFU tills de kallades till högre tjänst.

Ola Österbacka

Kapellinvigning i Dunavtsi

Första helgen i april invigdes ett nytt kapell i Dunavtsi, Bulgarien. Till detta tillfälle kom en relativt stor delegation. Från Lutherska bekännelsekyrkan i Sverige närvarade Ingvar och Jonna Adriansson, Lasse och Christin Gunnarsson och Anna Karlsson. Från Evangeliska frikyrkan i Tyskland deltog Holger Weiß. Från Albanien kom Nicolla Bishka och missionärsparet Luke och Jennifer Wolfgramm, som snart flyttar till Leipzig, Tyskland. John och Nancy Roebke som tidigare jobbat som missionärer i Bulgarien kom från Lilongwe, Malawi, där de numera bor och verkar.

Det finns många orsaker att känna tacksamhet just nu och glädjas över att kapellet efter många års byggande äntligen kunde invigas.

Om vi ser lite kort på historien kring församlingen och numera kyrkan i Dunavtsi så har missionärerna John och Nancy Roebke haft en stor betydelse för församlingens existens idag. Under deras tio år som missionärer i Bulgarien 1994–2004, tillbringade de över hälften av tiden där och de bodde strax utanför i staden Vidin.

Församlingens verksamhet kom i gång 1998 genom att de strax efter flytten kom i kontakt med den nuvarande pastorn Iliyan Itsovs pappa, som bad dem komma och undervisa deras barn i engelska. Det ledde till att en församling så småningom grundades och även de vuxna blev undervisade.

När missionärerna blev tvungna att lämna Bulgarien 2004 var församlingen fungerande och hade en egen pastor under utbildning. John och Nancy, som talar flytande bulgariska, var inte klara med sin uppgift med församlingen och pastorn hade behövt dem, men Herren ville något annat. De flyttade tillbaka till USA efter 10 år i Bulgarien.

Från vänster John Roebke, Iliyan Itsov, Holger Weiß, Luke Wolfgramm, Nicolla Bishka, Lars Gunnarsson, David Åkerlund, Ingvar Adriansson

De senaste 5–6 åren har varit mycket omtumlande för dem i Dunavtsi. Förutom att covid-19 skördat många offer och att deras gamla samlingslokal sålts, så har kyrkan de tillhört i Bulgarien lagts ner. Iliyan har med starkt stöd från vår kyrkogemenskap bildat en ny bekännelsekyrka i Bulgarien. Han har begravt sin egen far som varit ett starkt stöd för honom. Församlingen har med ekonomiskt bistånd framför allt från WELS men även från S:t Johannes församling i Finland och Damlaget i LBK byggt en ny samlingslokal, det kapell som nu invigdes. Det var den första riktiga gudstjänsten de ordnat där sedan covid bröt ut.

Under invigningen ledde John Roebke liturgin på bulgariska och Luke Wolfgramm predikade på engelska, tolkad av Iliyan. Luke påminde oss i predikan om att trots att vi bygger fina kyrkor och lokaler att samlas i så är nog den finaste kyrkan här på jorden ändå den som Herren bygger av levande stenar, den som är byggd med ordet och sakramenten. Han lyfte även fram Guds löften om hans närvaro där två eller tre samlas i hans namn, och påminde om vikten av att innerligt glädjas över att få samlas kring ordet och sakramenten.

Det var en väldigt fin kyrkokal som de byggd och vår bön är

att den ska få verka på orten en lång tid framöver. Vår församling gav tillsammans med LBK stolar till kyrksalen som gåva till invigningen. Damlaget i LBK skänkte ett fint krucifix att ha på altaret och en summa pengar att använda för att färdigställa lokalen.

För tio år sedan hade jag förmånen att besöka församlingen i Dunavtsi, då i en sliten och

dammig danslokal utan ventilation, där besökarna fick sitta på plaststolar. Nu fick vi inviga en alldeles ny kyrka med modern teknik och med nya fina stolar. Vi får fortsätta att be för deras verksamhet och även att de ska få flera som kan studera teologi och bli pastorer i framtiden.

David Åkerlund

HEMMA HOS HERREN

Gunnar Klang

* 3/4 1925 † 12/4 2023

S:t Jakobs församling, Piteå

Joy in Dunavtsi

Pastor Luke Wolgramm berättar på WELS hemsida om kapellinvigningen. Vi saxar:

Gäster började anlända på fredagskvällen. När resenärerna hälsade på varandra slogs jag av vilka uppoftningar de och deras kyrkor hade gjort för att vara med på denna högtid.

- En tysk tågstrejk förstörde pastor Holger Weiß resplaner. Han blev tvungen att lämna Dunavtsi tidigt på söndagsmorgonen före den gudstjänst han förberett. Han gjorde ändå resan för att få 36 timmar tillsammans med oss.
- Pastor David Åkerlund, en "tältmakare", lämnade sitt arbete, sin familj och församlingsarbetet för att komma med hälsningar från sin församling i Finland.

- Fem representanter från Sverige flög först till Serbien, körde sedan sista biten i en liten röd hyrbil.

Som en överraskning i sista minuten kom missionärsparet John och Nancy Roebke från Malawi. De tjänade i Dunavtsi för 20 år sedan och detta var första gången de hade möjlighet att återse de människor de hade tjänat.

Missionär Roebke hade inte glömt sin bulgariska och kunde leda en tvåspråkig gudstjänst där gäster och lokala medlemmar förenades i lovsång till Kristus. Gudstjänstdeltagarna – inklusive pastor Iliyan – var ivriga att återknyta till "sin" pastor som först förde in Herren Jesus i deras liv. Vi mediterade över berättelsen om Sackeus och tillbad Frälsaren som förvandlade tullindrivarens hem till en mäktig bas för förkunnelsen av Guds evangelium.

Barn- och konfirmandläger

Den 26-28 maj var vi samlade på Sunnerbogården, i den lugna vackra omgivningen, 2 mil söder om Ljungby. Anledningen var vårt traditionsenliga barn- och konfirmandläger, där vi var drygt 30 deltagare i spridda åldrar upp till konfirmationsålder. Föräldrar och hjälpsamma församlingsmedlemmar från St Markus stod för arbetet i köket där vi serverades god mat och fika. På lördagen grillade vi korv och en & annan marshmallow. Utöver undervisning för barnen och konfirmanderna spela-

des det fotboll, brännboll, 5-kamp och pingis. Vi sjöng såklart också! "Ingen skall rycka dem ur min hand" blev en kärleksfull påminnelse. Även föräldrarna fick möjlighet till Guds undervisning och samtal om utmaningar i föräldraskapet. Peter Öman och Linda Gunnarsson ledde detta där vi satt ute i solen. Det är så fint att få komma i väg några dagar och umgås med våra syskon i tron, det tror jag både barn (stora som små) & vuxna skriver under på!

Maria Penttinen

Tydligt hur tro skapas

Många andra tecken som inte är nerskrivna i denna bok gjorde Jesus inför sina lärjungar. Men dessa har blivit nerskrivna för att ni ska tro att Jesus är Messias, Guds Son, och för att ni genom tron ska ha liv i hans namn.

(Joh 20:30, 31)

JOHANNES 20:30 är en bibelvers som gör oss nyfikna och får oss att fråga: Vilka andra under var det som Jesus utförde? Vad var det mer som hans lärjungar såg honom göra?

Vi skulle vilja veta mer. Vi kan aldrig få för mycket av det goda, eller hur? Det beskriver ganska bra hur vi tänker: Vi får sällan nog och vill alltid ha mer. Det får oss att fråga varför Gud inte gav oss mer. Varför berättade han inte om fler av sin Sons under? Det skulle väl inte kunna skada?

Svaret på frågan är enkelt: Gud undervisar tydligt om vad det är som skapar tro. I de under Johannes beskrev har vi allt vi behöver: *Dessa har blivit nerskrivna för att ni ska tro att Jesus är Messias, Guds Son, och för att ni genom tron ska ha liv i hans namn.*

Guds avsikt är att visa sin frälsningsplan från det första löftet tills det är helt fullbordat. Hans plan är att på ett underbart sätt tydligt visa att Jesus är uppfyllelsen av hans första frälsningslöfte till den fallna mänskligheten och de löften han gav genom Mose, Samuel, David och Israels och Juda profeter. Hans ord leder oss till Kristus

genom att detaljerat beskriva hans liv. Hans ord finns där för att vägleda kyrkan när den samlar Guds utvalda i sin kropp av troende.

Guds ord är skapat för att hjälpa oss hålla fast vid sanningen att Jesus är sann Gud. Det är nådemedlet som hans Ande verkar genom när han planterar och ger näring åt tron så att vi ska ha liv i Jesus. Guds ord är medlet som vägleder dig genom livet när du tjänar Herren.

Paulus skriver till Timoteus: *Du känner från barndomen de heliga Skrifterna som kan göra dig vis så att du blir frälst genom tron på Kristus Jesus. Hela Skriften är utandad av Gud och nyttig till undervisning, tillrättavisning, upprättelse och fostran i rättfärdighet, så att gudsmänniskan blir fullt färdig, väl rustad för varje god gärning* (2 Tim 3:15-17).

De orden är en bra sammanfattning av Herrens tydliga modell för att skapa och uppehålla vår tro.

Käre Jesus, mätta mig varje dag med förtröstan på att du är min Frälsare. Gör så att jag nöjer mig med det som står i Skriften och hjälp mig att tränga djupt in i ditt ords sanning. Amen.